

หัวข้อวิจัย : การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

ผู้วิจัย : ดร.วราภรณ์ ไทยมา

หน่วยงาน : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ.2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์การจัดการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี จำนวน 30 รายการ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากว่า 5 ท่าน เครื่องมือสำหรับการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการจัดการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ด้านวิสัยทัศน์และการบริหาร ของไทยและประเทศอาเซียน มีจุดร่วม คือ ด้านการเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพมนุษย์ระดับสูง ด้านการเป็นแหล่งองค์ความรู้ที่มีคุณภาพ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการพัฒนาผู้สอนเพื่อตอบสนองการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นสากล ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษา พบว่า ไทยต้องมีวิสัยทัศน์ที่รองรับความแตกต่างของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดตัวชี้วัดที่หลากหลายในมุมมองที่ต่างกันตามแต่ละสถาบันฯ ประเด็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) และความรักชาติ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสำนึกในชาติและทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ไทยควรวางวิสัยทัศน์ดังกล่าวให้เกิดขึ้น 2) ด้านกลไกการดำเนินงานจัดการศึกษา พบว่า ไทยและประเทศอาเซียนมีจุดร่วมในประเด็นด้านการพัฒนาคุณอาจารย์ การยกระดับคุณภาพบัณฑิตเพื่อตอบสนองตลาดแรงงาน การปฏิรูปการเงินของอุดมศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การยกระดับคุณภาพหลักสูตรและพัฒนากรอบมาตรฐานระดับชาติ กลไกด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลร่วมกันในการจัดการศึกษา การส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษา พบว่า ไทยควรจัดกลุ่มหรือประเภทของมหาวิทยาลัย เพื่อวางกลไกและการดำเนินงานจัดการศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และกำหนดตัวชี้วัด และผลลัพธ์ (Outcome) ที่ชัดเจน ทั้งนี้พบว่า ไทยมีความคล่องตัวของการดำเนินงาน ในกรณีที่ภาครัฐเสนอความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา 3) ด้านการมีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วนในการจัดการศึกษา พบว่า ไทยและประเทศอาเซียนมีจุด

ร่วม คือ การให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการอุดมศึกษา ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษา พบว่า ไทยมีการกำหนดการมีส่วนร่วมของการจัดการศึกษาไว้ในแผนฯ อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีมีความชัดเจน 4) ด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการวิจัย ไม่พบจุดร่วมของการกำหนดแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้วยการวิจัยระหว่างไทยและประเทศอาเซียน ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษา พบว่า ไทยยังก้าวไปไม่ถึงระดับของการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการจัดการศึกษา และยังขาดงานวิจัยในมุมมองของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 5) ด้านสิ่งสนับสนุนในการจัดการศึกษาของประเทศ พบว่า ไทยและประเทศอาเซียนมีจุดร่วมในประเด็นของการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของสารสนเทศ อุดมศึกษา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการการศึกษา การเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้ตรงกับความต้องการในการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ระบบตลาดแรงงาน การเพิ่มทรัพยากรด้านเงินทุนทางการศึกษา การจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษา พบว่า ไทยตั้งงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาสูงกว่าด้านอื่นๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งในมิติของโครงสร้างพื้นฐาน และในส่วนอื่นๆ แต่งบประมาณไม่ได้ลงไปกำกับหรือติดตามผลลัพธ์ (Outcome) ของการดำเนินงาน สำหรับการสนับสนุนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาแต่ละสถาบันอุดมศึกษา จะมีแตกต่างกันออกไป

คำสำคัญ : การศึกษาเปรียบเทียบ การจัดการศึกษา ประเทศอาเซียน อุดมศึกษา